

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revue srbské.*

Ratnik.

Ročník XLIV. (1928), svazek XI—XII.

1. Opevňování posice v technickém a taktickém smyslu od plukovníka Dušana V. Božiče. (V recenzi zahrnuto je i pokračování ze svazku leden—únor 1929.) V úvodě zdůrazňuje autor důležitost opevňování a praví, že každý velitel musí znáti opevňovací práce tak dobře jako taktiku.

Při rozboru otázky jsou autorovi vodítkem služební předpisy a pravidla pro polní výcvik, bez jakékoli kritiky.

V první stati poukazuje na význam opevňování v moderní válce, na nutnost výcviku velitelů v tomto oboru a na způsob vedení výcviku.

V druhé stati přechází k vlastnímu rozboru téma. Rozbírá, jak nutno pro-

váděti opevňování a jak vypadá všeobecně opevněná posice v armádě jugoslávské. Popisuje opevněnou posici, různé kryty a pozorovatelný u Němců a Francouzů a uvádí, podle kterých předpisů pracují. Konečně přirovnává tuto opevňovací činnost k práci prováděné v armádě jugoslávské podle předpisu „Ratna služba“ (Polní řád) a „Pešadiská execirna pravila II“ (pěchotní Cvičební řád II). Vypisuje opevňovací práce v obraně i v pohybném boji.

Na konec přichází k závěru, že předpisy německé a francouzské souhlasí s předpisy jugoslávskými, neboť jsou sepsány podle zkušeností z poslední války.

Třetí stať obsahuje technickou část, t. j. jaké práce a kým se provádějí.

Ve čtvrté části definuje některé pojmy a terminologii užívanou v opevňo-

vání. Článek velmi poučný, ale nepřináší nic nového, jak sám autor v úvodě přiznává. Článek je doprovázen četnými obrázky.

2. Rozvoj myšlenky o organizaci velení u dělostřelectva — od pplk. Pavla Mich. Barjaktareviče. Článek je vlastně návrhem k řešení této otázky pro armádu jugoslávskou. (V recenzi zahrnuto pokračování ve svazku leden—únor 1929.) Autor líčí, jak byla tato otázka posuzována před světovou válkou, zvláště Francouzi a Němci. V druhé stati pojednává o tom, jak bylo organizováno velení dělostřelectva za boje ve světové válce od r. 1914—18. V třetí stati studuje, jak se nazírá na tuto otázku po válce. I v obou posledních statích rozbírá toto téma se zřetelím na shora uvedené dvě armády a uvádí pak, jak se řeší organizace velení dělostřelectva za boje v jugoslávské armádě.

Ke konci pak dochází k závěru, že z válečných zkušeností a z poválečného studia se vyvinuly dva názory. Podle jednoho je velení dělostřelectva v boji centralisováno, soustřeďující veškeré velení v rukou velitele operační jednotky, který velí dělostřelectvu skrze velitele dělostřelectva.

Podle druhého názoru organizuje se velení dělostřelectva za boje podle zásady částečné decentralisace, zatím co k dispozici velitele operační jednotky zůstane jen část dělostřelectva určeného k manévrování palbou.

Se zřetelím na zvláštnosti různých armád uplatňuje se pak v nich vždy více jeden tento názor, kdežto uplatnění druhého názoru je pokládáno za výjimečné.

3. Moderní technické názory pro přechod přes řeky a jejich užití na bojišti — od plukovníka Radovana Drenovca. (V relaci zahrnuto pokračování z čísla leden—únor 1929.)

Jako všechny operace, tak i přechody přes řeky vyžadují překvapení a převahy palby. Jako při operacích na široké frontě, tak i při přechodu přes řeky je třeba užívati demonstrací a prováděti důkladnou přípravu na místě přechodu.

Technické práce při přechodu přes řeky, mimo práce přípravné, dělí autor na 3 údobí:

1. převoz vojsk na loďkách a na pontonech dokud nepřátelské dělostřelectvo střelí na místo, kde se má stavěti most.

2. stavba pontonového mostu,

3. stavba výpomocného mostu podle rostoucích požadavků boje a proto, aby se mostový trén s obsluhou uvolnil.

Rozbírá dále otázku, zda je lepší

stavba mostu dřevěného či železného, a dospívá k závěru, že pro místa, na která střelí dělostřelectvo nebo která letectvo může snadno bombardovati, lépe se hodí dřevěný most.

V další stati se obírá prostředky pro přechod přes řeky, a to prostředky pro převážení a mosty. Uvádí historické příklady správného a nesprávného užití těchto prostředků za světové války. Probírá podrobně užití pontonů, sprážených pontonů, stavbu různých druhů mostů na pontonech a na podpěrách. Zdůrazňuje zajištění mostů proti leteckým útokům.

V závěru se zmiňuje o zabezpečení stálých mostů pro přechod vojsk přes řeky v týlu armády, ve vnitrozemí počínajíc vyhlášením mobilisace.

Článek uvádí celkem věci dosti známé.

4. Přibližování. Z italského přeložil plukovník zdrav. dr. Ljub L. Ivković. Je to studie italského generála Lucati. Názor autora o této bojové fázi kryje se úplně s našimi předpisy, takže nepřináší nic nového, nýbrž potvrzuje jen naše nazírání na tuto bojovou fázi.

Mobilisace a koncentrace italské armády v r. 1915 od děl. majora gšt. Fráni J. Tomše. (V recenzi zahrnuto též dokončení ze svazku leden—únor 1929.)

Autor se obírá mobilisačním plánem italského vojska, platným pro dobu na počátku světové války, t. j. od vyhlášení války Srbsku až do počátku r. 1915. Uvádí též nástupový plán Italie, podle válečného plánu z r. 1913. Opíraje se o data z r. 1915, dokazuje, že italská armáda mohla provésti jen proto koncentraci asi 13 armádních sborů na samých hranicích, protože se Rakousko-Uhersko na této frontě omezilo na defenzivu. I tak trvala koncentrace od 1. mobilisačního dne počínajíc 17. dnem (z toho VI. arm. sbor byl již v koncentračním prostoru), což lze vysvětliti podlouhlým tvarem území Italie. Koncentrace mohla býti prováděna jen drahou, protože cesta po moři Adriatickem byla ohrožena. Kdyby byl nepřítel útočil, byl by stačil sebedmenší úspěch, aby donutil Italii shromážďovati svou vojenskou moc na Píavě, ne-li ještě dále v zápolí.

S XVI. pěším plukem v r. 1914 přes Niš — Cer — Crna Bara — Bagan — Kremenice. Od kapitána Alexandra J. Nikoliće. (Recenze se vztahuje na celé pojednání, které má pokračování v III. a IV.—V., svazku z r. 1929.)

Účel článku je zůstaviti pro historii záznamy a věrný obraz prvních dní mobilisace z r. 1914 jak u obyvatelstva Srbska, tak i u jeho znavených

válečníků z posledních balkánských válek. Autor vybízí zároveň, aby všichni účastníci války zaznamenávali své dojmy.

Pak vyličuje mobilisaci XVI. pěšího pluku Cara Nikoly II. v Niši, počínaje 15. červencem 1914, pak jeho válečné činy, boje a operace ve formě deníkové až do 15. prosince 1914.

Různosti.

V této stati je několik článků, a to:

Několik zpráv o průlomu Soluňské fronty a pronásledování po provedení průlomu.

Tento článek je překlad článku francouzského, který vyšel v „La France Militaire“ pod názvem „Osvobození Srbska“ od majora Besnarda, účastníka bojů na Soluňské frontě. Ličí celkem známé události (viz článek „O průlomu soluňské fronty“ od plk. gšt. Petra J. Nedeljkoviče, který vyšel nákladem VÚV. v r. 1928).

Válečná hodnota vzducholodí. Přeložil inž. Dušan D. Lucić.

Tento článek vyšel pod tímž názvem v americkém časopise „Aero Digest“. Pojednává nejprve o použití ztuzených vzducholodí za světové války.

V druhé části se obírá velkou důležitostí vzducholodí, zvláště při námořních operacích a při dalekých přezvědech. Článek je velmi zajímavý a poučný, neboť probírá též otázku užití letounu nebo vzducholodí pro různé akce.

Krátký přehled operací 1. pěšího pluku, od počátku ofensivy 1. září r. 1919 až do obsazení demarkační linie podél levého břehu řeky Maruše — od Feodora Živkoviče z Vojvodiny. Článek má význam pro historii výše uvedeného pluku.

Činnost velitelství voj. okruhu — od kapitána pěch. I. tř. Alex. Dj. Nikoliče.

Článek odborný, vztahující se na službu u velitelství vojenských okruhů s různými návrhy na zlepšení chodu služby a p. Má význam pro armádu jihoslovanskou; pro nás je méně významný.

O psychologii vojska. Přeložil Miloš Dj. Stanković, plukovník v. v.

Původní článek je od plukovníka

švýcarské armády Kühlholze. Rozbírá na podkladě historickém psychologii vojska. Nazírá na tuto otázku s dvou stanovisk: jednak rozbírá podstatu psychologie masy, jednak pojednává o psychologii velitelů.

Uvádí příklady z historie vojsk Alexandra Velikého, Hannibala, Caesara, Gustava Adolfa a Cromwella, Valdštýna, Friedricha Velikého, Napoleona. Z poslední doby uvádí generála Petaina, který při převzetí velení upravuje v jasném a jednoduchém rozkaze, kterému i poslední voják rozuměl: dovolené, zásobování a ošacování, čímž rychle napravil nedostatky, které vládly u trup. Působil tím značně na psychologii masy vojska. Článek je psán velmi poutavě.

Něco o německém děle, které r. 1918 bombardovalo Paříž. Podle francouzských zpráv od Mil. V. Stevanoviče.

Zprávy jsou čerpány z přednášky, kterou konal německý plukovník Schrager v Innsbrucku o děle zvaném „Thustá Berta“. Sám plukovník Schrager prý uznává, že dělo mělo jen zastrašiti Pařížany. Ale ti se zastrašiti nedali. Uvádí konstrukční, technická a i balistická data o děle a o jeho střele, jakož i data o činnosti a účinku. Ke konci praví, že Francouzové po zhroucení německé fronty toto dělo nenašli, protože prý je jeho ochránce, bavorský major Breitung, 6 hodin před příchodem spojenců rozmontoval.

Značka k poznání identity vojínů ve válce — od zdrav. brig. generála dra Čed. Djurdjeviče.

Článek pojednává o způsobu, jakým lze za války identifikovati padlé. Poslední návrh na standardisování rozpoznávacího způsobu byl učiněn na XII. mezinárodní konferenci Červeného kříže v Ženevě r. 1925, podle něhož se utvořila komise, která mimo jiné měla rozřešiti i tuto otázku. Autor došel k názoru, že je nejlepší užívati duraluminiové tabulky a ne krabice nebo p. Uvádí rozměry, způsob nošení a co má obsahovati. K prozkoušení poslalo 11 států různé značky. Ke konci navrhuje autor tabulku pro armádu jugoslávskou.

Podrobnější zprávy o této otázce lze nalézt v knize Commission internationale de Standardisation 2. Session Genève 1928. Comité international de la Croix Rouge. Z tohoto pramene čerpal též autor tohoto článku.

Major Val. Komárek.

b) Revues belgické.

Bulletin belge.

Un épisode de la défense de Liège. Kpt. F. Vandalé (únor 1930).

Autor vypravuje podle historických pramenů epizodu, kterou prožil 7. prapor pruských myslivců 6. srpna 1914, jehož jedna rota vnikla za bílého dne až do středu pevnosti Liège, před SV. velitele pevnosti, což dalo kdysi podnět k vzniku pověsti o Němcích, ukrytých ve městě před vyhlášením války, aby mohli provést atentát na gubernátora. Pravda je však, že se rota tohoto praporu tam dostala jen tím, že obyvatelstvo ji pokládalo za předvoj anglické armády a dokonce ji živě a přátelsky vítalo. Teprve důstojník velitelství v ní poznal nepřítele a rota za těžkých ztrát rychle ustoupila.

L'organisation de la défense nationale en Italie.

Článek o organizaci národní obrany Itálie, zpracovaný hlavně podle „Annuaire militaire de la S. D. N.“ a podle článků, uveřejněných v „Revue militaire française“ v listopadu a prosinci a v „Revue d'Infanterie“ v červnu a červenci 1928.

L'artillerie de D. I. dans la marche d'approche. Mjr. Smedts (březen 1930).

Problém podpory dělostřelectva za přibližování se zabývalo mnoho studií, a autor tohoto článku pokouší se znovu o řešení, v němž zvláštní pozornost vyhradil terénu, který při dřívějších studiích podle jeho mínění byl více méně opomíjen; chce studovati hlavně použití děl přidělených pěchotě ať už organicky (moždř 7 c 6), jež nazývá dělostřelectvem pěchoty, neb od divisního dělostřelectva (hlavně kanon 7 c 5), které nazývá posilové dělostřelectvo pěchoty. Dále pak se zabývá dělostřelectvem pro přímou podporu za přibližování a konečně se dotýká otázky pozorování.

Pokud se týká posilového dělostřelectva pěchoty, řeší otázku materiálu, jehož má být použito (zakřivená dráha střely), způsobu střelby, střely, zásobování, umístění v sestavě; zabývá se déle otázkou, zda má být použito celé čtyři dělostřelecké aneb jednotlivých děl. První způsob má tu výhodu, že střelba je řízena důstojníkem, druhý však způsob — který doporučuje — je výhodnější, poněvadž lze současně střeliti na dva cíle, jeden kus tvoří menší kolonu, proto je méně zranitelným cílem a má možnost lépe využítí skrytých přístupů.

Promlouvá také o povinnostech dělostřelce k veliteli pěchoty, jemuž je přidělen. Cesta, způsob postupu (nejčastěji od skrytu ke skrytu) a vyhlédávání palebného postavení musí být řešeny vzájemnou dohodou mezi pěškem a dělostřelcem.

K zajištění dobrého spojení a pozorování je nutno, aby velitel děla nebo čtyři disponoval nějakým telefonním drátem.

Při rozboru otázky dělostřelectva pro přímou podporu za přibližování dává si nejprve dvě otázky:

1. Kdy začíná přibližování?

2. Jak zladit postup pěchoty s postupem dělostřelectva?

Na první otázku odpovídá slovy předpisu: „Jakmile se podle zpráv zdá, že lehké prvky nejsou s to zajistit bezpečnost jednotky vzdáleností“, to znamená, když narazily na nepřítele, který je přinutil zastavit se neb ustupovati.

Pokud se týká druhé otázky, má se dělostřelectvo přemisťovati tak, aby vždy jeden sled byl s to podporovati předvoj. Proto se určí postupné příčné linie, jež musí být překročeny pěchotou, která mezi nimi musí být podporována palbou. Tyto linie musí skýtatí možnost obrany a krytí pozorování. Otázku, jakým způsobem se stanoví tyto příčné linie, řeší pisatel nejprve teoretickými úvahami, které pak aplikuje na terénu — ale také jen povšechně.

Studie je uzavřena poznámkami o pozorování dělové palby.

Svou práci podkládá jednak předpisy belgické armády, jednak se odvolává na způsob řešení týchž otázek ve Francii.

Une page de l'histoire militaire belge — Le siège d'Anvers (kpt. gšt. Wanty), březen 1930.

Ličení obléhání Antverp v roce 1584 až 1585.

Le tir des Mi. lourdes par un intervalle au cours d'un combat offensif (mjr. Collard), březen 1930.

Autor studuje podmínky použití střelby těžkých kulometů prostředováním mezerami, při čemž se opírá hlavně o německé prameny.

Les opérations de l'armée belge.

Boje u Hautem-Sainte-Marguerite a Grimde. 1. pěší divize 18. srpna 1914.

Emploi des mitrailleuses du bataillon du premier échelon dans l'offensive. (D. S. I.)

Článek, jenž byl ministrem národní obrany doporučen všem důstojníkům pěchoty, cyklistickým a jezdeckým jednotek jako oficiální vysvětlení statí předpisu, pojednávajících o použití těžkých kulometů. Rozdíl mezi použitím těžkých kulometů u nás a v Belgii je ten, že u nás disponuje těžkými kulomety velitel praporu, kdežto v Belgii je valná část dána k dispozici velitelům rot prvního sledu a velitel praporu řídí použití části těžkých kulometů, již nechal postupovati s rotou druhého sledu. Tento způsob použití odpovídá tvaru terénu v Belgii, kde je většinou rovina a mohl by nám být vodítkem pro použití těžkých kulometů v krajinách jako je Haná nebo v nížině Slovenské.

Autor — anonym — článku uvádí různé možnosti použití přidělených těžkých kulometů velitelem pěší roty prvního sledu, při čemž zdůrazňuje, že si na počátku akce velitel roty má ponechat možnost volného disponování těžkými kulomety tím, že je nezasadí hned s čelními prvky. Připouští však možnost, že v plném boji, při postupu pěchoty po jednotlivcích, ztrácí i velitel roty nad nimi vliv, a těžké kulomety se pak přemísťují podle rozkazů svých velitelů, kteří jim dávají úlohy, jež okamžitá situace jim vnucí.

Na konec pak uvádí různé způsoby použití těžkých kulometů, jež zůstaly u roty druhého sledu k dispozici velitele praporu.

Une journée de défensive. Pokračování překladu článku němec-

kého časopisu „Kriegskunst in Wort und Bild“.

Un régiment d'infanterie à l'attaque d'une position de campagne (mjr. gšt. Bouha). Příklad útoku pěšího pluku ve volném terénu.

Le siège de la citadelle d'Anvers en 1832 (mjr. Delvaux). Historie obležení Antverp v roce 1832.

Les aspects militaires de la révolution de 1830 (kpt. gšt. Wauty). Revoluce roku 1830 s hlediska vojenského.

V Revue technique jsou uvedeny tyto články, týkající se:

1. pěchoty — o pěší střele, od anonymního pisatele D. S. T.;

2. dělostřelectva — o současně praxi polní střelby, od plk. gšt. Thomase;

3. pozemní obrany proti letadlům — o francouzské metodě noční střelby těžkých kulometů proti letadlům od poručíka Lamberta;

4. zdravotní služby — o revisi ženevské úmluvy o zacházení s raněnými ve válce, konané v červenci 1929, jako výňatek z hlášení generálmajora lékaře Demoldera;

5. intendační služby — o organizaci průmyslové práce. Je to přednáška záložního poručíka Debruna, tajemníka mezinárodního kongresu vědecké organizace práce v r. 1925, pronesená v École Militaire 23. listopadu 1929. Pro nás je zajímavá tím, že poukazuje na organizaci práce v zlínské továrně Baťa. Mjr. gšt. Jos. Fetka.

c) Revues italské.

Rivista di Artiglieria e Genio.

Ročník 68 (1929), čís. 3/4* — březen a duben.

Div. gen. T. Montefinale: Užití dělostřelectva.

Autor řeší dvě otázky: užití dělostřelectva za přibližování a dělostřelectvou přípravu a manévr střelbou za útoku.

První část je věnována aplikaci některých ustanovení předpisů o užití velkých jednotek za přibližovacího pochodu na činnost dělostřelectva. Předpokládá protivníka zařizujícího se k obraně a konstruuje rozčlenění jeho dělostřelectva ve smyslu italského předpisu. Pak sleduje armádu útočnicka a vytyčuje zásady, podle nichž pro-

tivník postupně má zasazovati své dělostřelectké prostředky. Zde klade zvýšené požadavky na činnost dělostřelectva všech stupňů: lehkého dělostřelectva divisi 1. sledu, hrubého dělostřelectva arm. sboru a těžkých i dalekonosných děl armády. Dovozuje, že v okamžiku zjednání dotyku předvoji divisi 1. sledu má v duchu předpisu býti v činnosti veškeré toto dělostřelectvo, rozmístěno jsouc v pásmu od jednoho do sedmi kilometrů za linií dotyku. Nedostatečné využití všeho dělostřelectva armády nemůže předvojům zaručiti účinnou podporu proti překážkám, jež zdržují jejich postup, t. j. proti pěchotním zbraním a dělostřelectvu protivníkovu.

V druhé části se zabývá pisatel činností dělostřelectva za přípravy útoku. Zde nelze mluvit o manévru střelbou

*) Viz V. R. roč. X, čís. 6, str. 513.

dělostřelectva. Čas přípravě vyměřený dovolí zpravidla provést jen přípravu a palebná soustředění, každá další změna by znamenala prodloužení přípravy a zhacení útočného plánu. Proto bude dělostřeleckého manévru střelbou užito až během útoku, je však třeba jej umožnit i za přípravy, jež v dnešním pojetí jde vstříc nebezpečí, že nebude vždy v soulase s potřebou. Nápravu může zjednat rozsáhlejší střelecká příprava, totiž zaměření baterií i na cíle jim v plánu přípravy nepřikázané. To vyžaduje ovšem rozšíření pozorovacích prostředků, zvláště letectva a měřických jednotek.

Pplk. gšt. A. Carta: „Dělostřelectvo rychlého sboru“ (Corpo celere).

Rychlý sbor, složený z cyklistů, z jezdeckých, z pěchoty na automobilech, z pomocných zbraní a ze služeb, nemá pevné organizace. Jeho složení a síla závisí na úkolu a na terénu, v zásadě však je tvořen smíšenými nebo jednotnými oddíly pro přezvědy a zálohou určenou k manévru. Úkol tohoto sboru — zvědy na vzdálenost 40—60 km — vyžaduje dostatečného dotování dělostřelectvem v obou sledech, t. j. přezvědných skupin i zálohy. Pro přezvědné skupiny (jezdecké, cyklistické nebo smíšené) je třeba dvou druhů lehkého dělostřelectva, jež musí mít možnost sledovat tyto skupiny. Budou to jezdecké baterie, pohyblivější nežli dnešní a proto dotované děly vázícími 13 až 15 q a event. menší ráže. Pro cyklisty stačí dnešní 75mm kanony automobilizované (vezené). Jezdecké baterie půjdou blízko za prvním sledem skupiny chráněny jezdeckou záštitou, motorizované se pohybují posuny, aniž vyžadují ochrany cyklistů, jejichž velitel řídí jejich pohyb. Velitel rychlého sboru bude disponovat bateriemi hrubých kanonů (105 mm) a polních houfnic vesměs automobilních. Jejich posuny budou záviset na situaci, zásadně bude tato „dělostřelecká záloha“ zasazena s gros, stačí tedy posuny za tímto gros. Všechno dělostřelectvo třeba dobře zásobiti střelivem, nejméně 250 ran pro lehké a 150 ran pro ostatní děla pro kus, střelivo nutno dopravovati na autech. Dotace rychlého sboru dělostřelectvem bude se řídit složením a úkolem sboru.

Plk. děl. L. de Perfetti podává návod k odstranění chyb automatických zaměřovačů (zaměřovače dnes v Itálii užívané mají přesnost 10'') při střelbě protiletadlového dělostřelectva.

Lodní kpt. B. di S. Secondo posuzuje některé způsoby zjišťování počáteční rychlosti střel.

Mjr. žen. G. Moscheri referuje

o stavbě dřevěného mostu přes řeku Nure rotou 3. ženijního pluku. Most je 220 m dlouhý, 3 m široký a má únosnost 5 tun. Užito motorového (750 kg) a ručního beranidla (300 kg). Stavba vyžadovala bez přípravných prací 98 pracovních dnů po 13—14 hodinách.

Kpt. děl. C. Coppellot kritizuje dnešní metody označování cílů na speciální mapě (v Itálii 1:100.000) mezi dělostřelectvem a letectvem. Uvádí známou nepřesnost mapy podobného měřítka při označování určitého bodu a žádá výcvik dělostřeleckých pozorovatelů z letounů ve vojenském zeměpisném ústavu, mimo to pak vybavení dělostřelců materiálem menšího měřítka (mapy 1:50.000, 1:25.000). Nutnost dokládá případem z války, kdy se letcům podařilo až po řadě letů (nepřítelem nerušených) přinést fotografie označeného úseku v neznámém jim dosud terénu.

C. G.: Transafrické železnice. Historie posledních 25 let budování železnic v Africe. Ličí zejména snahy Francie o spojení Saharou, draku Kairo—Kapské město a situaci Italie v jejích afrických koloniích.

Číslo 5. — Květen.

Div. gen. T. Montefinale pokračuje v rozboru užití dělostřelectva a zabývá se jeho činností v obraně. Ličí citováním instrukcí dělostřeleckých velitelů velkých jednotek během světové války vývoj obranné doktriny v užití dělostřelectva a poukazuje na nebezpečí, jež přináší v zásadách taktiky odstup od války a zapominání na zkušenosti z ní. Příprava protiútoku má v moderním boji stejný význam jako palba rušivá, protipříprava a palebná přehrada. Zaráží poněkud systém, stavějící dalekonosné a těžké dělostřelectvo až 8 km za linií hlavního odporu, jež autor navrhuje. Zdá se, že tato vzdálenost nedovolí úspěšně využití donosnosti těchto ráží a potřebování důležitých vzdálených cílů.

Mjr. děl. G. Ortona: Střelba protiletadlového dělostřelectva. Protiletadlová baterie má za úkol buď zničit známý cíl — palba na letoun, nebo utvořit vzdušnou přehradu, jež má zameziti přechod letounu. Autor uvádí vesměs známé charakteristiky vzdušného cíle a jeho zachycení zaměřovačem. Žádá současně zamíření a vypálení celé baterie a zmechanisování nabíjení. Dělostřelecký materiál třeba odstupňovati podle výše letounu. Pro výši do 1000 m stačí kulomety a děla menší ráže (25—40 mm) s velkou rychlostí střelby, pro ostatní úkoly vyhoví dělo ráže 75—80 mm s počáteční rychlostí 800—900 m'' a

s donosností na 5000—6000 m. Střelba na cíle ve větších výškách je neúčinná již pro nepatrnou viditelnost. Baterii je nutno vybavit co možná velkým počtem děl, zejména baterie stabilní, umožňují rychlost střelby a střelbu s elevací 90° a v plném kruhu. Mobilní baterie mají mít cestovní rychlost 25 km/hod. co největší taktickou pohyblivost i v méně schůdném terénu a maximální palební pohotovost.

G. Douhet: Nový základní princip.

Autor hájí polemicky a vyvracemím námitek gen. Bollati svou these: nabytí převahy ve vzduchu a udržetí si mohutnou leteckou armádu i na újmu pozemního vojska a válečného loďstva. Vzdušný boj nabyl takové důležitosti, že i při budování všech tří druhů ozbrojené moci třeba na prospěch letectva uplatnit všeobecně uznávanou zásadu „soustředění masy na rozhodném místě“. Dnes a v budoucnu bude tímto místem vzduch a letectvo se stane hlavní zbraní obrany státu. Předpisy si neosvojily zcela tuto these jen proto, že předpis vždy podává výsledek určitých zkušeností, nikde však podobného vývoje nepopírají. Zejména Itálie musí si udržetí vzdušnou nadvládu ve vzduchu. Retěz Alp dovolí zadržet i silnější pozemní armádu protivníka, od moře netřeba se obávat skutečně vážného nebezpečí pro národní teritorium a jeho životní centra. Jediné vzdušná převaha by protivníku umožnila smrtelné zasažení národa. Itálie se tedy nesmí rozpakovat a chránit své území budováním zbraní, jež rozhodne příští válku.

Ing. A. Mazzoni: Stavba železného mostu na Addě. Při rozšiřování elektrárny u Morbegno bylo třeba usnadnit dopravu těžkých strojů zřízením mostu přes Addu. Úkol ten byl svěřen železničnímu pluku, použito materiálu Kohnova mostu, vojsko provádělo jen montovací práce (3 pole). Pilotování bárek provedla železniční správa. Most ukončen za 41 pracovních dní čtyř a 70 mužích (srpen—říjen 1927) mimo 15 pracovních dní 1 čtyř na přípravných pracích.

G. Stellingwerff podává přehled II. římského autosalonu s hlediska přizpůsobení se automobilního průmyslu vojenským potřebám. Jímí jsou: a) velká možnost nákladu, rychlost do 60 km a úspornost pohonných hmot, b) pohyb po silnicích i volných terénech, c) jednoduchost konstrukce, lehkost oprav, přizpůsobení pro dopravu různého materiálu a dokonalá pevnost stavby. Těmto požadavkům dnes nejlépe vyhovují konstrukce fran-

couzské a anglické, průmysl italský se zvolna přizpůsobuje.

V témže čísle časopisu je obsáhlý výťah z díla mj. belgické armády R. Deguenta o zátopách na belgické frontě a o stavbách inundačních hrází.

Číslo 6. — Červen.

Plk. děl. C. Geloso: Poznámky o dělostřelectvu za přibližování.

Směrnice pro užití velkých jednotek (norme generali...) zesilují za přibližování divise 1. sledu lehkým dělostřelectvem, bateriemi hrubými a těžkými, někdy i organickým dělostřelectvem divise 2. sledu. Dále blízko za předvoji je posunováno dalekonosné dělostřelectvo, jež podléhá veliteli divise podle směrnice vel. arm. sboru. — Celá tato masa — doplněná pěchotními děly — pohybuje se posunují, aby pak při zjednávání dotyku plně podporovala předvoje. Dobré její využití vyžaduje centralisace velení v rukou velitele divisiho dělostřelectva a dokonalé přípravy jeho zasažení, zejména oně částí, již si velitel divise ponechává až pro okamžik zahajování dotyku. V této fázi boje třeba velmi rychle uskutečnit rozhodnutí velitele divise a získat dělostřeleckou převahu nad nepřítelem. Během celé akce je nutno zvláště vhodně volit délku a prostory posunů baterií podporujících postup předvoji i jádra dělostřelectva. Velitelé dělostřeleckých skupin musí být tak informováni, aby mohli předeem provádět průzkum posic, pozorovatelů a přípravu spojení na příštích posunech. Taktéž je třeba zajistit včasné rozvinutí pozorovacích jednotek a zahájení topografické přípravy palby. Tyto požadavky může splnit jen centralisace velení. V některém příštím článku podrobí autor činnost dělostřeleckých velitelů zkoumání na konkrétním případě přibližovacího pochodu divise.

Mjr. děl. v zál. A. Bernini zabývá se různými metodami střelby proti letadlům a doporučuje zavedení jednotného systému. Způsob užívání dnes v italské armádě přibližuje se kladejším požadavkům, t. j. zkracuje na minimum dobu potřebnou k odevzdání prvků cíle a k jejich změně na střelecké prvky baterie.

Ing. F. Burzio podává výsledky zkoušek o vlivu bočního (šikmého) odporu vzduchu na tělesa (střely) pohybující se rychlostí menší nežli rychlost zvuku. Ke zkouškám užito modelu střely upevněného na 2m rameni, jež byla dána rychlost až 240 m/sek. (motorem o 400 HP). Při zkoušce čelního odporu vzduchu (viz Rivista di a.

e. g. čís. VI/1928) byla osa střely v tangentě dráhy, při měření bočního tlaku svírala střela s tangentou dráhy letu úhel 11°. Dále popisuje autor průběh jednotlivých pokusů. Zajímavým zjištěním při nakloněné střele je zvětšení deviace proti ztrátě na rychlosti. Pokusy mají význam i při konstrukci letounů a hlavně vzducholodí.

Mjr. Ing. Q. d'Amico: „Úprava zataček horských silnic pro vojenskou potřebu“. Dnešní horské silnice v Itálii nedovolují vyhýbání vozidel v zatačkách a serpentinách a brzdi obousměrnou dopravu. Přičinou je malý poloměr zataček, zpravidla pod 15 m, a zachování stejné šířky koruny silnice (5–6 m) v zatačkách i rovinných tratích. Setkání dvou autokolon na podobné zatačce zastaví téměř zcela dopravu. Přihlížeje k délce, šířce a rychlosti automobilních vozidel, zvláště pak k vozu Ceirano 50 C. M., jenž má být universálním dopravním vozem, vypočítává pisatel vlastnosti horských silnic. Poloměr zataček nebude často možno zvýšit pro terénní obtíže, proto je třeba rozšířit korunu silnice v tomto úseku na 7,20 m až 7,90 m a dát jí značný sklon dovnitř zatačky. Tím se umožní vyhýbání i velkých vozidel při zachování jejich rychlosti na 20 km/hod.

Plk. žen. P. de Lauso aplikuje moderní metody organizace práce na stavbu překážek. Na konkrétním příkladě (v červencovém čísle časopisu) ukazuje výhody jednoho způsobu stavby: rychlost a účelnou děbu práce mezi pěchotou a ženijní vojsko.

A. L.: „Otec balistiky“.

Zajímavá historická vzpomínka na dílo o dělostřelecké balistice, vydané v letech 1537–1546 od Nicolò Tartaglia. Spis podává některé zásady dodnes platné. V originále je uložen v dělostřelecké a ženijní knihovně. Pisatel podává v V. a VI. čísle časopisu stručný výťah z celého díla.

Roč. 68/1929, číslo 11. — Listopad.*)

Gen. A. Bollati: Pro příručku o vojenství v koloniích.

Autor uvažuje o poznatcích získaných za válek v koloniích, zejména v italském Tripolisu. Shrnuje stručně charakteristiku koloniálních bojů a upozorňuje na rozdíly proti způsobu bojů pravidelných moderních armád. Tendenci článku je vzbudit diskuse o problému a snaha přimět účastníky bojů k vylišení vlastních zkušeností.

*) Viz poznámku VR roč. XI, čís. 1, str. 74.

Srovnání těchto poznatků by umožnilo utvoření doktriny koloniálních bojů.

Pplk. Ing. L. Calligaris: Horská lávka pro pěši a soumary.

Pro stavbu ve vysokých horách lze užítí jen lávky rozložitelné na soumar-ské dopravní jednotky, t. j. 80–90 kg. Potřebná světlost polí bez mezilehlých podpěr je 15–20 m, stavba musí být možná i jen z jednoho konce (břehu), všechny součástky musí se dáti lehce vyměnit. Další podmínkou je dostatečná pevnost, bezpečnost, co nejmenší váha a jednoduchost, umožňující rychlost stavby.

Vycházejí z těchto požadavků zkoumá autor různé druhy dosud užívaných lávek a materiálu. Navrhuje konstrukci lávky, jejíž součásti jsou zhotoveny z různých hmot: z elektronu (většina), z oceli a z jedlového dřeva, konstrukce je doplněna kulatinou. — Světlost polí je 20 m, váha celé lávky 4200 kg, k dopravě je třeba 50 soumarů. Stavba z jednoho konce vyžaduje 20 mužů a 6–7 hodin, z obou konců cca 50 mužů a 3 hodin.

Článek je doplněn podrobnými náčrtky.

A. E.: Vojenská věda na XVIII. kongresu „Společnosti pro pokrok vědy“.

Na tomto kongresu (v září 1929) byla zastoupena vojenská věda samostatnou sekci, v jejímž rámci konána řada přednášek. V plenu kongresu mluvil arm. gen. C. Porro na thema „Problém obrany státu při shromážděních italských vědců“. Ve vojenské sekci konáno deset přednášek, z nichž 2 na thema vojsko-zeměpisné, 2 námořní, 2 letecká, 2 dělostřelecká a 2 spojovací. Zmínky zasluhují zvláště přednášky „Letectvo jako útočná zbraň“ (plk. let. A. Cat) a „Bezpečnost letu v mlze“ (gen. G. Crocco).

Plk. pěchoty Fr. Redi: Vědecká činnost voj. zeměpisného ústavu.

Článek obsahuje přednášku konanou na kongresu věd (viz výše) a ličí práce geodetické, topografické a fotogrametrické, vykonané tímto ústavem v letech 1927, 1928 a 1929 (první polovice). Zajímavá jsou čísla uvedená v závěru. Ústav měl v r. 1929: 81 důstojníků, 117 technických a 24 správních úředníků, 228 zřízenců, dělníků a vojáků. Z jeho dílen vychází průměrně měsíčně 400 reprodukcí fotozinkografických, 200 měditisků a 300 tisíc listů tisku. Knihovna ústavu má (30. června 1929) 31.823 svazků, 56.093 map a 198 atlasů. Průměrně se ročně zvyšuje o 800 svazků a 1000 map.

V témže čísle jest uveřejněna přednáška lodního kapitána G. R. Manóia

o činnosti námořního hydrografického ústavu, konaná rovněž na sjezdu vědy v září 1929 ve Florencii.

Číslo 12. — Prosinec.

Gen. děl. R. Garrone: Problém dělostřeleckého střeliva.

V prosincovém čísle časopisu končí autor III. část své studie. V prvních dvou částech, uveřejňovaných v předchozích číslech, zabýval se pisatel hospodářskými činiteli při opatrování střeliva a snahami techniků o zvýšení účinku jednotlivé střely. V této třetí — poslední — části studuje podrobně podmínky zlepšení přesnosti střelby vzhledem ke střele. Mluví jednak o vlivu tvaru střely. Zde se děly pokusy po válce dvěma směry. Směr zvaný pisatelem „francouzský“ snažil se dosáhnouti zvýšení dostřelu a přesnosti změnou tvaru střely ve formu ogivální. — Směr zvaný „německý“ neměnil tvaru střely a prodlužoval ji „čepičkou“. — Amerika užila k svým pokusům obou systémů. Vedly k velmi podobným výsledkům, směr „německý“ měl hlavně ve válce nepopiratelnou výhodu. Nebylo třeba měniti velikost náplně traskavin a upravovati vžité výrobní metody těla střely. Dnes je otázka tvaru střely stále v stadiu pokusů, uplatňují se i různosti druhů děl, ráže a velikosti náplní nábojnic.

Největší vliv na velikost rozptylu uplatňuje rotace střely, závislá na délce a sklonu rýh. Význam rotace se však mění při téměř dělu i při užití různých střel (granátů, šrapnelů) a při jednotlivých počátečních rychlostech střely. Závěry z pokusů jsou velmi různé a nelze se dnes ještě rozhodnouti.

Gen. děl. A. de Stefano: „Minimální rychlost střely během letu.“

Autor studuje rychlost střely ve vrcholu dráhy letu, snaží se vypočítati úsek nejmenší rychlosti za letu a udává činitele, mající vliv na velikost a místo nejmenší rychlosti.

Esercito e nazione.

Ročník IV (1929), čís. 2. — Únor.

P. Poli: Radiotelefonie ve vojenství.

Tomuto pojítku se otvírá široké pole působnosti. Radiotelefonie je rychlejší než radiotelegrafie a umožňuje jako telefon vzájemnou výměnu zpráv a rozkazů. Snadnost vyslechnutí a nemožnost šifrování (neboť pak by byla méně rychlá než radiotelegrafie) nutí užití tohoto pojítku jen v případech, kdy prozrazení neškodí nebo kdy ho nemůže býti nepřítelem již včas využito.

Tak na př. pro vnitřní spojení dělostřelectva, hlavně při řízení palby, pro spojení dělostřelectva s pěchotou (označování cílů podle souřadnic nebo vztažných bodů) a v boji malých jednotek. Radiotelefonie možno užití tedy tehdy, když prozrazení nemá vlivu na celkový průběh operací nebo když okamžité provedení (na př. palby) znemožní nepřátelským naslouchacím stanicím včasné uvědomení ohrožených jednotek a velitelství a provedení odvetných opatření.

V Itálii je otázka radiotelefonie částečně rozřešena zavedením radiotelegrafních a současně radiotelefonních přístrojů R-4 a R-5.

Tytostanice mají ovšem dosud značné nedostatky. Je to mimo snadnost vyslechnutí i velké rozpětí vlny při jedné relaci a malý počet relací z toho vyplývající. Dále značné vzájemné rušení stanic i vlnami radiotelegrafními a všemi zvuky boje (střelbou). Vážnou závadou je zmenšení donosnosti na polovinu při užití stanic pro radiotelefonii. Donosnosti radiotelegrafní bylo by možno dosáhnouti jen nesmírným zvýšením váhy přístroje. V zájmu zvýšení pohyblivosti pojítka bude nutno tuto vadu odstraniti. — Článek je doprovázen řadou diagramů.

Výchově záložních důstojníků jsou věnovány stati:

U. Fischetti o stíhacím letectvu, podávající stručný nástin vývoje letectva za války a seznamující čtenáře s taktikou stíhacího letectva.

A. Naldi: námět řešící činnost preporu prvního sledu po nařízení přechodu v dočasnou obranu.

D. Deambrosis popularisuje vojenský zeměpis a popisuje pahorkatinu, středohoří a velehoří. Článek je doplněn mapkami a fotografiemi typických krajín.

V. Curato líčí dějiny a nejnovější metody konservování masa pro potřebu vojska.

Číslo 3. — Březen.

Bahr: Lehký křižník a jeho užití. Autor popisuje tento druh lodí, udává jejich výzbroj a úkoly v moderní bitvě, jež mají též význam jako činnost ponorek a letectva. Rozhodující však bude vždy činnost velkých řadových lodí.

Ot. Bollea: Rozptyl a bezpečnostní pásmo dělostřelectva. Výklad principu střelby a příčin rozptylu. Odůvodnění bezpečnostního pásma a přízpůsobení se pěchoty.

R. Righi popisuje dálkovou jízdu lyžařských hlídek alpských praporů a horských dělostřeleckých oddílů v lednu 1929. Jízdy koná-

ny jako ukončení llyžařského výcviku v Cottických Alpách a z údolí Soče Alpami Benátskými.

C. Caesari líčí nejnovější historii Persie.

R. Micaletti popisuje výpravu k ovládnutí jv. části Cyrenaiky (Giarabub) před třemi lety. Expediční sbor se nesetkal s odporem. Zajímavé je jeho složení: 2 domorodé prapory, eskadrona na velbloudech, baterie horských děl na autech, eskadrona obrněných aut, četa tanků, četa automobilů vyzbrojených improvizovaně, 3 radiostanice, 3 sekce Fordových automobilů, služby jsou vesměs automobilisovány.

U. Ademollo kreslí národnostní obraz Jugoslaviie podle sčítání lidu v r. 1921. Autor pokládá Srby, Chorvaty a Slovince za odlišné národy a tvrdí, že v Jugoslavii obývá 23 národností.

Číslo 4. — Duben.

R. Righi: Útok v lese. Autor aplikuje na konkrétním případě směrnice „předpisů pro vedení velkých jednotek“. Boj v lese odkazuje pěchotu na vlastní prostředky. Vyřazuje odvahu, iniciativy a rychlého pochopení časých změn situace. Útočné tvary musí být schopny boje v různých směrech, třeba nalézt rovnováhu mezi tvary rozvinutými a semknutými. Palebné zbraně jsou decentralisovány a vždy v blízkosti („na očích“) velitelů, jimž podléhají. Jsou stále pohotově k okamžité přesné palbě. Kromě čelního zastavení třeba chránit i boky a týl, nepřítel bude vždy mít připraveny léčky a obchvaty. Protiútokům čelí pěchota střelbou a manévrem. Rozetupy a vzdálenosti musí vždy dovolit spojení znakem.

D. Barbato: Četa tanků v útku. Námět v rámci praporu, jemuž je přidělena četa tanků „Fiat 300“ pro útok na zběžně organisovanou posíci. Četa má 4 tanky, praporu je dále přidělena četa pěchotních děl 65/17. Tanky postupují s rozstupem 50–60 m, vyrazí po dělostř. přípravě za pěchotou, již předjedou při dostižení nepřátelských překážek. Vyžadují pečlivé spolupráce s pěchotou a ochrany všemi zbraněmi. Jejím cílem jsou hlavně nepřátelské protitankové zbraně jimž snadno tanky padnou v oběť, Německá divize měla ke konci války jednoho důstojníka, kterému svěřena výhradně příprava obrany proti tankům. Aby tanky mohly zdárně pracovat, musí dělení dělostřelectvo umlčovatí protitanková děla a baterie a zejména oslepit pozorovatelný. Vlastní rychlost,

pancíře a umělý dým tanky dostatečně nechrání. Letectvo zamezí nepříteli vzdušné pozorování a hlásí umístění protitankových děl. Během útoku objevená tato děla a kulomety budou důležitým cílem střelby našich pěchotních děl. Jejich činnost doplní pěchota, neutralisující kulometnou střelbou prostory umístění protitankových zbraní.

Bahr: Obrana pobřeží. Populárním způsobem seznamuje autor čtenáře s úkolem válečného loďstva, jež má zabezpečiti volnost mořských cest a způsobem pobřežní obrany proti vykládání z lodí a nájezdům nepříteli. O tu se dělí pozemní vojsko, letectvo a loďstvo. Velení bude jediné, úseky budou podle charakteru svěřovány pod velení pozemních velitelů nebo péči velitelů skupin loďstva.

U. Fischetti pokračuje v informačních staticích o letectvu a všímá si letectva bombardovacího. Předesílá historický úvod a připomíná úspěchy, jichž dosáhlo letecké bombardování za světové války. Předpovídá užití mohutných leteckých mas a pum velké ráže. Stát se musí snažiti o dosažení převahy ve vzduchu, jež umožní nálety silných denních bombardovacích skupin. K dosažení řádného účinku je třeba stejně jako u dělové střelby soustředování prostředků. Bombardovací letectvo představuje vlastně prodloužení střelby dělostřelectva, ovšem s nesmírně zvýšeným akčním pásmem.

D. Deambrosis: Vojenské hranice v Evropě.

Redakce zahajuje serii pojednání o vojenských hranicích evropských států. V tomto článku oceňuje autor vojenskou hodnotu evropských hranic Ruska.

Otázkou se budeme blíže obíratí při pojednání o státech nám blízkých.

Odstavec „Cizí armády“ přináší přehled organisace naší armády, ministerstva národní obrany a početních stavů osob podle branného zákona z r. 1920.

Dále se zmiňuje o zavedení armádní pistole (Strakonická zbrojovka).

A. Baldini vzpomíná na válečné zásady maršála Focha, jak se jeví z jeho děl a z velitelské činnosti za války. Foch nepřinášel novot a ani sám toho netrdil. Jeho zásady jsou výsledkem studia Napoleonových válek. Jejich význam tkví spíše v neustranné metodě výchovy, jež Fochovi opatřila generaci jím vychovaných důstojníků a ve způsobu, jímž uměl užití v praxi dogmat přednášených s katedry.

Číslo 5. — Květen.

A. Tosti: Maršál Luigi Cadorna.

V posmrtné vzpomínce připomíná autor mohutnou koncepci Cadornova útočného plánu. Po dosažení prostoru Beláku (jedna armáda) a toku Sávy u Lublaně (dvěma armádami od jz.) měly se všechny síly soustřediti v údolí Drávy, odkudž byla projektována ofensíva jednak na Vídeň jednak do Uher přes Maribor. Zde mělo býti dosaženo spojení s armádami ruskou a erbskou. Severní bok akce měl býti chráněn strategickou defenzivou v tyrolském výběžku a ofensivou s omezeným cílem směrem na Toblach, jehož dobytí mělo rozraziti armádu tyrolskou a sočskou a přerušiti spojení údolím Drávy a Pusterským. Neúspěch Rusů u Gorlice znemožnil provedení tohoto plánu a jejich ústup jej oddálil na neurčito, ačkoli měl Cadorna jeho provedení stále na mysli. Skvělým činem bylo utvoření 5. armády u Vicenza v květnu 1916 za rakouské tyrolské ofensivy, rychlé zahájení úspěšné protiofensivy a opětné pokračování v útocích na Soči, jež vedly k dobytí Gorice. Porážka u Caporetta byla zaviněna krizí morálky, již zastaviti nebylo v Cadornově moci. I zde zastavení ústupu na Piavě a opření se o Monte Grappa je dilem Cadornovým, jehož zásluhy

pozdě byly uznány a maršál rehabilitován.

V. Franchini: Hospodářská mobilisace Itálie za války.

Po vyhlášení situace a vývoje otázek během světové války (v čísle 3, 1929) vytyčuje autor směrnice pro přípravu mobilisace celého národa. Tato příprava musí se týkati osob a jich využití v armádě i zápolí, minerálních zdrojů země a prvovýroby (zemědělství a lesnictví) a zdrojů energie. Průmysl třeba připravit na přeměnu na válečnou výrobu, spolu s obchodem má zajistiti suroviny v zemi i v cizině. Finanční příprava zajistí hodnotu měny. Věda vejde zcela do služby obrany státu. Aktivní a pasivní protiletadlová obrana vojskem i občanstvem zamezí zničení mravní síly národa, jejíž udržení má stejný význam jako materiální příprava a hodnota armády.

E. Balbini vytyčuje hlavní zásady nového Cvičebního řádu pro péči o chuť z dubna 1929. Pokračuje v čísle 6 a 7 téhož ročníku.

O. Bollea řeší na konkrétním případě spolupráci oddílů dělostřelectva pro přímou podporu (75 mm kanon) a pěšího praporu za přípravy a provedení útoku na zblběně organizovanou posici. Podobný výchovný cíl má výklad o některých případech nepřímé střelby těžkými kulomety. (Pokračování.)

Škpt. gšt. Fr. Bürger.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

A. Spisy české.

Ing. Vladimír Hájek: Doprava kamene. V Praze 1930. Nakladatelství Prometheus.

Major Ing. Hájek vzal si za úkol prostudovati vše, co se týká lomařství. Jde vytrvale za řešením vytyčeného problému a pilně snáší vědomosti a zkušenosti jak domácí, tak i cizí. Po vydání spisů „Vrtací práce skalní“, „Trhací práce skalní“, „Stavba štěrkooven“ vydává druhou část díla „Lomařství“, v němž popisuje odvážení kamene, polní dráhy, dopravu traktory, dopravu auty, různé dopravní prostředky,

lanové a řetězové dráhy, visuté dráhy lanové, zvedání kamene a nakládání kamene. Spis je doplněn 136 vyobrazeními, částečně původními, částečně vypůjčenými a seznamem literatury a je nakladatelstvím pěkně vypraven.

Svým obsahem je spis přístupen jak odborníku, tak i neodborníku a lze tedy souditi, že si žádný závod, který má co činiti s kamenem, neopomine tento velmi potřebný spis opatřit pro svou knihovnu.

Prof. Stan. Špaček.

B. Spisy cizojazyčné.

a) Ruské.

Kakurin N.: Kak sražalas revolucija — 2 svazky, I. stran 269 — vyšel v roce 1925, II. stran 428, vyšel v roce 1926, oba nákladem státního vydavatelství v Petrohradě.

V své dvousvazkové práci snaží se autor spojit v jeden celek všechny fakty a epizody občanské války v Rusku, aby tak čtenář nabyl jasněho a uceleného obrazu, s jakými nesnáze